

Sempozyum Değerlendirmesi/Symposium Review

**Beşinci Uluslararası Dini Araştırmalar Ve Küresel Barış
Sempozyumu “Toplum-Birey İkileminde Ortak Değerler Ve
Farklılıklar” Değerlendirmesi**

*5th International Symposium on Religious Studies and Global Peace
“Shared Values and Differences in Society-Individual Dilemma”
Evaluation*

Mehmet YOLCU*

Ayşe TOKAY**

GİRİŞ

Türkiye İmam Hatipliler Vakfınca (TİMAV) Mardin Kültür Merkezi'nde "5. Uluslararası Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumu" düzenledi. Sempozyuma Mardin Artuklu Üniversitesi, N. Erbakan Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve N. Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlim ve Hikmet Araştırma Merkezi destek verdi. Bu vesile ile ülkemizden ve dünyadan pek çok ilim insanı bir araya geldi ve alanla ilgili tebliğler sundu; mülahazalarda bulundu.

Sempozyumun açılışında konuşan TİMAV Genel Başkanı Ecevit Öksüz, vakıf olarak birçok program düzenleyerek ülke ve millet için önemli değerlere dikkat çekmeye, insanlığa nasıl hizmet edileceğini gösterecek faaliyet ve projeleri yürütmeye çalıştıklarını ifade etti. Fert ve cemiyet için farklılıklar ve ortak değerlerin insanlık için en çok ihtiyaçlar duyulan değerler olduğunu, bu farklılıkları çatışma yerine dayanışmaya, kavga yerine kol kola girmeye ve farklılıklar zenginliğe vesile

Geliş Tarihi/Received: 15.12.2019 - Kabul Tarihi/Accepted: 27.12.2019

* Prof. Dr. Bitlis Eren Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, myolcu@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4501-4399.

** Arş. Gör. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, atokay@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4596-6103.

kılınabilirse insanlığa önemli bir katkı sağlanmış olunur. Bunun tersine bir istikamete yönelip farklılıklar kavga, çatışma ve terörizm gibi menfi faaliyetlere malzeme yapıldığında ise, mutlak manada insanlığa zararlı bir faaliyet içine girmiş olunur, şeklinde tamamladı.

Açılış konuşmasında Mardin (Artuklu) Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Özcoşar da, sempozyumun bireysel ve toplumsal sorunlar ile küresel sorunlara ışık tutan pek çok tebliğ ve ilmi mülahazaya zemin hazırladığını ifade etti. Burada akademik camianın derinlikli çalışmalarına konu olmuş kimlik, birey-toplum ilişkisi, gelenek, değer, birlikte yaşama gibi şahsen beni heyecanlandıran birçok kavramla karşılaştıklarını dile getirdi ve ekledi: "Elbette bu heyecanım bir ölçüde bu kavramlara dair yapılacak değerlendirmelerle ilgili ama bundan çok daha fazla tüm bu değerlendirmelerin yapılacağı epistemik zemin merakımı celp ediyor. Şöyle ki; epistemik doğruluğun sadece Batı tedarikatından geçmiş halklar için bir anlamı olduğu, diğerlerinde doğru dürüst bir zaman veya kanıt mefhumu olmadığı şeklindeki hastalıklı varsayımın baskılaması altında uzun yıllar kendimiz olmaya çalışırken oldukça esaslı gerilimler yaşayan bir Doğuyu temsil ediyoruz. Altını çizerek belirtmek isterim ki; Batı ve Doğu kavramlarını modernliğin kısır çatışmalarına hapsedilmiş bir dikotomi olarak tanımlamıyorum. Ama akademik zihnin malul olduğu bir bilim krizinin de göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü Batı çeşitliliğe ulaşmasına rağmen, başarıyı gösteremedi."

Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Cem Zorlu da öz olarak: "İslam medeniyetinin meseleye yaklaşımı, diğer etnik mezhebi, meşrebi grupların içerisindeki enerjiyi sinerjiye dönüştürmektir. Yani bir arada yaşama kültürünü oluşturmaktır. Batı son zamanlardaki özellikle ekonomik gerekçelerden dolayı göç meselesinde etnik anlamda çeşitliliğe ulaşmasına rağmen, bu başarıyı gösteremedi. Elindeki fırsatı kaçırdı" dedi ve İslam medeniyetinde Osmanlı'nın yüzlerce insan kitlesinin yüzlerce yıl barış içerisinde bir arada yaşama başarısını gösterdiğinin altını çizdi.

Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ertan Özensel de günümüz dünyasına hakim olan batı siyasal sisteminin, insanlığın temel değerlerini hiçe sayan bir perspektifle dünyayı algıladığını ve değerlendirdiğini söyledi ve ekledi: "İslam medeniyetinin uzun süren tasavvuruna baktığımızda onun bir arada yaşama tasavvuruna sahip olan İslam pratiği bu bakış açısıyla geçmişte İslam toplumlarıyla batı toplumları arasında kültürel bir derinliğin oluşmasına katkı sağlamıştır."

SEMPOZYUMUN AMAÇ VE KAPSAMI

Mardin Artuklu Üniversitesinde (6-7 Kasım 2019) gerçekleştirilen 5. Uluslararası Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumunun amacı şöyle açıklanmıştır: Özellikle son dönemlerde, hızlı küreselleşme ile birlikte toplum ve birey arasındaki ilişkiler, kırılmalar, mecburiyetler, ayrılıklar ve iş bölümü disiplinler arası bilimsel merakın odağı haline gelmiştir. 19. yüzyılda ortaya çıkmış ve gelişmiş felsefi ve sosyal bilimsel doktrinlerin ve 20. yüzyıl düşüncelerinin bütünü özellikle toplum ve birey arasındaki ilişkileri anlamaya adanmıştır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünyanın her

yerinde yoğun bir etkide bulunan liberal ekonomik ve hukuki modellerin en merkezi meselesi, toplum ile birey arasındaki ilişkilerin içeriğidir.

Kurumsal dünya, neredeyse tamamen bir ile çok arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinden doğan bir dünyadır. Küresel çapta yaşanan toplumsal değişim sürecinde *her insanın ortak talebi*, ihtiyacı ve kabulü, kurallı bir toplumsal düzende kendisinden vazgeçmek ve kendini inkâr etmek zorunda kalmadan yaşayabilmektir. Küreselleşmenin sonunun tartışıldığı bu dönemde, insanlar arası iletişim ve ilişkilerde azalma ve insanların birbirlerinden kaçışlarına tanık olunabilmektedir. Bu vakıa, toplum ile birey arasındaki ikilemde ortak değerlerin ve farklılıkların yeniden belirlenmesi ve tanımlanmasını gerektirmektedir. Bu nedenle günümüzde felsefe, sosyoloji, antropoloji, etnoloji, iktisat, psikoloji, siyaset bilimi, uluslararası ilişkiler, tarih, coğrafya, hukuk ve ilahiyat gibi birçok bilim dalının hala en güncel ve çözümlenemeyen problemiği, toplum ve birey etkileşiminin değişken sınırları ve normlarının çağa göre yeniden belirlenmesidir.

Uzun zamanlardan beri cemiyet ile fert arasındaki ikilemden doğan birçok kavram, disiplinler arası araştırma ve incelemelerin konusu olmaktadır. Kimlik, aidiyet, farklılık, beden, kültür, öteki, gelenek, yenilik, değerler, özne, iktidar, örtüşen görüş birliği, iletişimsel eylem, tanınma politikaları, post-modernlik, küreselleşme, sosyal medya ve benlik gibi birçok kavramın ortaya çıkışındaki en önemli nedenlerden biri cemiyet ile fert arasında sürdürülebilir bir uyumun zeminine ulaşabilmektir.

Fert ile toplum arasında sadece kavramsal değil, aynı zamanda olgusal bir uyumun imkânları üzerinde düşünmek, araştırma ve tartışmalar yapmak, hem entelektüel uğraşların hem de akademik çevrelerin ortak görevidir. İnsanlar arasında gittikçe azalan güvenin yeniden temin edilmesi ve ferdin cemiyeti sahiplenmesi için geliştirilebilecek öneriler, cemiyet-fert ikilemine dair akademik araştırma ve tartışmaların ortak hedefi sayılır.

Bu fikir çerçevesi içinde 2019 senesi Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumunun amacı kalıcı bir barış için fert ve cemiyet kavramlarının sahici olgusal muhtevalarını tespit etmek ve bu çerçevede ortaya konan tezler, fikirler, sentezler ve mülahazalarla hem ferde hem de cemiyete ve onlara vaziyet eden kurum ve şahsiyetlere yol gösterici olmaktır.

Sempozyumun böyle faydalı ve pratik değeri olan bir konuyu seçmesi ve ona katkıda bulunma cehdinde olması takdir edilmelidir. Bu amaçla verdiği emeği de her tür takdirin üstünde saymak gerekir.

Sempozyum Ana Başlıkları

- 1-) *Farklılıklarla Var Olma*
- 2-) *Toplumsalın Baskısında Bireyin Çığığı*
- 3-) *Kimlik, Aidiyet ve Farklılıklar*
- 4-) *Kimlik, Beden, Algı ve İmaj*
- 5-) *Semboller ve Kimlikler*
- 6-) *Ekstremizm (Aşırılık, Sapkınlık)*

7-) *Benlik İnşasında Ortak Değer*

8-) *Farklılıkların Yönetimi*

9-) *Yeni Günde Değerlerin İnşası*

10-) *Kültürel Doku ve Değer Farklılaşması*

11-) *Değerlerin Dışsallaşması, Normlar ve Birey*

12-) *Ötekiyle Yaşamak*

13-) *Post Modern Dönemde Toplum ve Birey*

14-) *Modern Değerler ve Birey*

15-) *Geleneksel Değerler ve Birey*

16-) *Gerilim Hattında Yaşamak, Toplum ve Birey*

17-) *Modern Dünyada Yerel Algılar*

18-) *Dil, Yerel, Evrensel ve Küreselleşme*

19-) *Akademi Dünyası ve Küresellik*

20-) *Yerel, Evrensel ve Değer*

21-) *Küreselleşme ve Etik*

22-) *Yerellik, Evrensellik ve Farklılık*

23-) *Yerellik ve Evrensellik İlişkisinde Birey*

24-) *Toplumun Kuruluşunda ve Devamlılığında Farklılıklar ve Ortak Değerlerin Rolü*

Sempozyum Heyeti bu başlıklarla özellikle hangi alanlara katkıda bulunmak istediğini izhar etmeye çalışmıştır. Fakat katılımcılar genelde bu tür ana başlıklara gereken ihtimamı göstermezler. Her araştırmacı kendi araştırmasını bunlar arasından bir başlık altına koymaya çalışır. Sempozyum ilkeleri doğrultusunda çalışıp onların istediği bir tebliği getiren bilim insanı çok azdır. Bu nedenle söz konusu ana başlıklar ile tebliğ başlıkları, çoğunlukla örtüşmez; bu durumda eklemlenme yoluna gidilir. Bu da konunun güdükleşmesine ya da verimsizleşmesine yol açar. Her şeye rağmen bu konuda araştırması ve hazırlığı bulunan ilim adamları da vardır. Onlar araştırmalarını yapar ve incelemesini sunabileceği uygun ortam veya zemini bekler. Ya bir konferansta ya da denk gelen bir sempozyumda araştırmasını takdim eder ve tenkitleri almaya çalışır. Ondandır sonra konu kafasında netleşir ve daha sağlam savunulabilir bir konuma gelip olgunlaşır ki bu da onun yayınlanmasının yolunu açar. Sempozyumun ana başlığı içine dil ve kültürümüze henüz oturmamış iki kavramın konması kültürel derinliğimize ve tarihi değerlerimize, kavramlarımıza gölge düşürebilecek bir yöne işaret etse de şimdilik bu konuya girmeye ne zaman ne de zemin uygun düşer. Önerilen “toplum” yerine “cemiyet”, “birey” yerine “fert” kavramını kullanmaktır. Zira bu her iki kavramın bizde en azından 1300 senelik mazisi vardır. Onların yerine konan kavramların ise 50-60 senelik mazisi var mıdır?

Tebliğlerin Muhtevaları

Sempozyumun hedefleri ile kabul edilen tebliğlerin uyumu incelendiğinde yüzde yüzlük bir örtüşmenin olmadığı müşahade edilir. Tam örtüşen ve “mükemmel” vasfına sahip tebliğlerin sayısı onda bir kadardır (10/103). Misaller:

- 7 Kasım V. Oturum: Salon III, 3. Tebliğ;
- 6 Kasım IV. Oturum: Salon VI, 1. Tebliğ;
- 6 Kasım IV. Oturum: Salon V, 2. Tebliğ;
- 6 Kasım IV. Oturum: Salon IV, 3. ve 4. Tebliğler;
- 6 Kasım III. Oturum: Salon IV, 1. Tebliğ;
- 6 Kasım II. Oturum: Salon IV, 4. Tebliğ.

Ana konularla alakası zayıf olan tebliğlerin diğerlerine oranı da onda birden hayli fazladır (18/103). Misaller:

- 6 Kasım III. Oturum: Salon V, 4. Tebliğ;
- 6 Kasım III. Oturum: Salon II, 4. Tebliğ;
- 6 Kasım II. Oturum: Salon VI, 1. ve 4. Tebliğler;
- 6 Kasım III. Oturum: Salon IV, 2. Tebliğ;
- 6 Kasım III. Oturum: Salon III, 1. 2. 3. ve 4. Tebliğler.

Yüzde elli uyum sağlayan tebliğlerin sayısı yüzde elliye yakındır (44/103). Misaller:

- 6 Kasım I. Oturum: Salon III, 2. ve 4. Tebliğler;
- 6 Kasım I. Oturum: Salon II, 1. 2. ve 4. Tebliğler;
- 6 Kasım II. Oturum: Salon I, 2. ve 3. Tebliğler.

Yüzde altmış-seksen arası uyum sağlayan tebliğlerin sayısı ise yüzde yirminin üstindedir (22/103). Misaller:

- 6 Kasım III. Oturum: Salon V, 2. ve 3. Tebliğler;
- 6 Kasım III. Oturum Salon VI, 3. Tebliğ;
- 6 Kasım I. Oturum: Salon II, 3. Tebliğ.

Oturum Başkanlıklarındaki Farklı Uygulama

Sempozyumlarda oturum başkanlarını tayin etmede bir usul ve adab yok mudur? Alışlagelen gelenek veya töre yaşlıları öne çıkarmaktır. Bu olmadığı takdirde unvanlar öne çıkarılabilir. Unvan da bir nevi tecrübe sayılır. Bunlardan başka bir kıstas kullanıldığında uygulama abes karşılanır ve gönül rahatlığıyla kabul edilmesi zorlaşır. Genelde oturum başkanı olarak Profesör, o olmadığı takdirde Doçent, o da olmadığı hallerde Dr. Öğretim Üyesi hocalardan seçmek makul ve uygun olur. Doçenti, Profesöre başkan yapmak şık olmadığı gibi, Dr. Öğretim Üyesini Doçente başkan

tain etmek de hoş olmaz. Bu teamül birçok oturumda ihlal edilmiş ve bir hayli dikkat çekmiştir.

Sunum Salonları

Girişteki karşılıklı iki büyük salon gayet mükemmel hatta harikaydı. Baştan sempozyum, panel ve konferanslar için hazırlanmış oldukları aşikardı. Diğer dört salon sınıflardan dönüştürülmüştü. Bu belki naçar durumda kalındığı için kabul edilebilir ve imkânsızlıklar buna sebep olarak gösterilebilir. Ama dördüncü salonda ne sunumu yansıtacak cihaz ne de perde vardı. Bu gerçekten çok büyük eksiklikti. Bu yüzden sunumu sakat kalan veya güdükleşen tebliğ sahiplerine rastlanmıştır. Bu da onların canlarını çok sıkıştır. Bu tür sıkıntılara mahal vermemek için her salona mutlaka bir bilgisayar ve bilgisayardaki sayfayı salona yansıtacak cihaz ve araç gereçler konmalıdır.

Salon kapılarının kenarına asılan oturumlar, konular ile hocaların ve tebliğlerinin isimleri ve saatlerini gösteren tablolar çok şahane ve harika denebilecek estetik güzellikteydi. Bunları planlayanları tebrik etmek gerekir. Takdire şayan işlerden biri de sempozyum planını gösteren kitapçığı. Bir iş ancak bu kadar düzenli, ayrıntılı ve şık tasarlanabilirdi. Baskı, kâğıt ve muhtevanın düzeni de harikaydı. Yılların tecrübesi ve estetik bilinci burada konuşturulmuştu. Burada başta Timav olmak üzere Necmettin Erbakan, Mardin Artuklu, Selçuk ve Hacı Bektaş Veli Üniversitelerine böyle mükemmel bir eseri ortaya çıkardıkları için teşekkür edilmelidir. Bu kitapçıkta göze çarpan tek kusur, bazı tebliğ isimlerinin sadece İngilizcesinin verilmiş olmasıydı. Onların da Türkçeleri verilmeliydi. Misaller: 6 Kasım I. Oturum: Salon V, 1. 2. 3. 4. ve 5. tebliğler; 6 Kasım II. Oturum: Salon V, 1. 2. 3. ve 4. tebliğler; 6 Kasım IV. Oturum: Salon I, 1. ve 4. tebliğler; 6 Kasım IV. Oturum: Salon V, 3. ve 4. tebliğler. Bir de kimi kelimelerin düştüğü imajını veren tebliğ başlıklarına rastlanmıştır. Misal: 6 Kasım V. Oturum: Salon III, 4. tebliğ.

MÜLAHAZALAR

A) Tebliğlerin Sıralanış Mantığı

Kabul Edilen Tebliğ Özetlerinin sıralaması bildirim gönderim tarihine göre yapılmıştır. Bu sıralanış bayağı ilkel bir yöntemle gerçekleştirilmiş bulunuyor. En uygun olanı yazarın soyadına göre sıralamaktır. Yazarın adına göre de sıralanabilirdi.

B) Kurullar

1) Onur Kurulu

- 1. Ecevit Öksöz (TİMAV Genel Başkanı: Konya/Türkiye)*
- 2. Prof. Dr. İbrahim Özcoşar (Mardin Artuklu Üniv. Rektörü: Mardin/Türkiye)*
- 3. Prof. Dr. Cem Zorlu (Necmettin Erbakan Üniv. Rektörü: Konya/Türkiye)*
- 4. Prof. Dr. Mustafa Şahin (Selçuk Üniv. Rektörü: Konya/Türkiye)*
- 5. Prof. Dr. Mazhar Bağlı (Hacı Bektaş Veli Üniv. Rektörü: Nevşehir/Türkiye).*

Onur Kurulun bu şekilde sıralanmasında bir sakınca olmadığı düşünülebilir. İlk ikisi etkinlik ve katkı açısından öne alınmış, diğer üçü de kıdem derecesine göre sıralanmış gibi görünüyor. Bu makul bir sıralamadır.

2) Düzenleme Kurulu

Bu kurulda Başkan Prof. Dr. Muhiddin Okumuşlar yanında 8 Profesör, 5 Doçent, 2 Dr. Öğretim Üyesi, 1 Arş. Gör. yer almıştır. Bunların 10’u Türkiye, 1’i Malezya, 1’i Saraybosna/Bosna Hersek, 1’i İspanya, 1’i Ürdün, 2’si ABD biri ise USA uyrukludur. Acaba ABD ile USA farklı ülkeler olarak mı algılanmış yoksa bu bir hata mıdır? Burada yeterli sayıda ülke ve hocanın yer aldığı düşünülebilir.

3) Bilim Kurulu

Bu kurulda ise, 23 Profesör, 7 Doçent, 4 Dr. Öğretim Üyesi, 6 Doktor, 3 Dra yer almıştır. Burada hatırı sayılır bir liste olduğu kuşkusuzdur. Ne ki, böyle uluslararası bir sempozyum tebliğinin değerlendirilmesinde Dr. veya Dra. derecesindeki bilim insanlarına görev yaptırmak beraberinde kimi sıkıntılar getirebilir ve işin ciddiyetine gölge düşürebilir. Bilim kurulunda çıtayı Dr. Öğretim üyesinden aşağı düşürmemek daha makul olacaktır.

C) Sekreteryaya

Bu bölümde 8 kişi görevlendirilmiştir. Bunların hepsi de Türkiye’den. Bu alanda görev alan kişilerin işlerini hakkıyla yaptıklarına şahit olunmuştur. Gayret anlayışlı, yardımsever, sevecen ve nazik insanlar oldukları gözlenmiştir. Herkese birçok açıdan destek oldukları müşahede edilmiştir.

D) Ulaşım

Bu konuda temel ilke şöylece özetlenmiştir: “Tüm ulaşım süreçleri, sempozyum katılımcılarının kendileri tarafından organize edilecek olup, öğle ve akşam yemekleri için yapılacak şehir içi ulaşımın organizasyon heyeti tarafından ayarlanacaktır.” Bu kural kimi katılımcılar için kaldırılabilir iken kimilerine göre zor bir şart sayılabilir. En azından ülke dışından gelenlerin havaalanından alınıp misafir edilecekleri mekânlara kadar götürülmesi sağlanabilirdi. Bir de sağlığı elverişli olmayan, yaşlı hocalar ve ailelerine yardımcı olunmalıydı. Çünkü şehri bilmeyen hocalara bu konuda yardımcı olmak ilme gösterilen saygı ve verilen değer göstergesi sayılır.

E) Konaklama

Bu konuda kural şöyleydi: “Sempozyum katılımcıları, konaklama işlemlerini kendileri yürütecekler.” Bu prensip de şık değildi. Özellikle dış ülkeden gelenler, yaşlılar ve sağlığı fazla elverişli olmayan hocalara bu konuda yardımcı olunmalıdır. Yerini ayırma, kalacağı yere kadar vasıta ile alıp götürme gibi hizmetler bu tür organizasyonlarda gereklidir.

F) Yemek

“İki gün boyunca devam edecek olan sempozyumda 06 ve 07 Kasım tarihlerinde öğle ve akşam yemekleri sempozyum organizasyon heyetimiz tarafından organize ve ikram edilecektir.” Bu açıklama hoştu ve gerekliydi. Bu hizmeti ve emeği veren kurum ve şahıslara şükran borcumuz olduğunu ifade etmek gerekir.

G) Gezi

Gezi programı ilginçti ve faydalı oldu. Mardin Kalesi, Zinciriye Medresesi, Kasımiye Medresesi, Mor Behnam (Kırklar) Kilisesi, Meryemana Kilisesi ve Patrikhanesi, Mardin Müzesi, Kadim Çarşı vs. yerler hem uygun zamanda hem de faydalı olacak şekilde gezildi, rehberlik edildi. Bundan çok istifade edildiği kuşkusuzdur. Gezinin Sempozyumun ikramı olması ve servisler tahsis etmiş olması da ayrıca takdire şayan bir hareketti. “Gezi” başlığı altında yer alan yazı ise özensiz ve çalakalem bir karalamayı andırıyordu. Sadece gezilecek yerlerin isimleri düzenli bir şekilde yazılıydı, yeterli olurdu.

H) Sempozyuma Duyulan İlgisi

Sempozyum iki gün sürdü. Bu süre içinde çok farklı ülke ve bölgelerden pek çok ilim insanı yüz yüze tanışma, mülâhazalarını birbirlerine iletme ve yaklaşımlarını tartışmaya açma imkânı buldu. Kadim tespite (العلم يحصل بين الإثنين) “İlim, iki kişinin sağlıklı iletişimiyle elde edilir” denmiştir. Sempozyum bu düsturu daha geniş çapta gerçekleştirmenin zeminidir. Bu ilim şölenine eşraf ve kudemadan çok kişi katılmıştı. Hepsine böyle iyi, hayırlı ve faydalı bir çalışmaya destek verdikleri için teşekkür etmek gerekir. Özellikle Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Özcoşar ve Danışmanı Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Ceylan hocalarımız candan ilgi ve destekleri nedeniyle tebrik edilmelidir.

Sempozyumda eksik olan Mardin halkıydı. Mardinli memurlar, esnaf ve orada okuyan talebe sempozyuma hemen hiç ilgi göstermemişlerdi. Herhalde bu bilim veya ilim dünyasının kaderi değildir. Bu konuda kanaat önderleri, dernekler, sendikalar, partiler ve resmi kurumlar biraz duyarlı hareket etmeli ve temas içinde buldukları çevreleri en azından birkaç oturuma katılmaya teşvik etmelidir.

Son söz olarak Timav Camiasına ve onları temsilen Genel Başkan Ecevit Öksöz’e bu takdirlik bilim şölenini planlayıp icra etmek için gecesini gündüzüne katan bütün resmi ve fahri çalışanlarına/emektarlarına şükran borçlu olduğumuz ifade edilmelidir.

SONUÇ

Dünya çapında bir organizasyonun ardından onun müspet yönlerine vurgu yapılması gerekir. Şayet varsa menfi yönlerinin dile getirilmesi de makul karşılanmalıdır. Zira bu tür ilim mahfilleri ve toplantılar ülke ve milletin malıdır. Harcanan paralar ve sarf edilen

emeklerin titiz bir şekilde müzakere edilmesi ve muhasebesinin yapılması İslam’ın ahlak ve prensiplerinin gereğidir.

Objektif bir veya birkaç gözlemcinin bu muhteşem organizasyonu katılmayan ve içinde yer alamayan kişi ve çevrelere ana hatlarıyla tasvir etmesi ilerde yapılacak bu türden organizasyonlara yol işaretleri vereceği gibi onları kaçırarlara da geçmişi bir ölçüde aydınlatma ve gelecekte yapılacak ilim mahfillerine katılma şevk ve hevesini canlandırma konusuna da bir katkı sağlayabilir. Organizasyonu yapanların hedeflerine ne ölçüde ulaştıkları, hangi konularda başarılı, ne gibi noktalarda zayıf kaldıkları makul, mutedil, ıslah amaçlı dile getirilebilir. Takdirin yanında tenkidin de kültürümüzde yerleşmesinin birçok faydaları olacağı mülahaza edilmektedir. Garazkarane olmadıktan sonra bu konuda kendilerine yöneltilen tenkitlerden istifade etmeyecek bir Allah kulunun mevcut olmadığı izahtan varestedir. Doğru olup hakkı dile getiren eleştiriye kapalı olmanın ne manası olabilir? Nitekim camide, hutbe esnasında II. Raşit Halife Hz. Ömer’i makul biçimde tenkit eden şahsı ve onun tenkidini makul gören Halifenin bu tutumunu çoğumuz birçok bağlamda dile getirmekte ve bunu iyi bir misal olarak zikretmekteyiz. Bu bağlamda bu yazıda tespit edilen (müspet-menfi) hususların ilgililer tarafından ciddiye alınması ve bundan sonraki organizasyonlarda göz önünde bulundurulması hepimizin yararına olacaktır.

EK:

5. ULUSLARARASI
DİNİ ARAŞTIRMALAR VE
KÜRESEL BARIŞ SEMPOZYUMU
TOPLUM-BİREY İKİLEMİNDE ORTAK DEĞERLER VE FARKLILIKLAR
5th INTERNATIONAL SYMPOSIUM
ON RELIGIOUS STUDIES AND GLOBAL PEACE
SHARED VALUES AND DIFFERENCES IN SOCIETY-INDIVIDUAL DILEMMA
المؤتمر العالمي الخامس للبحوث الدينية والسلام العالمي
القيم والتنوع المشترك لمعضلة المجتمع والفرد

06-07 KASIM 2019
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
MARDİN - TÜRKİYE

